

A Look At Mandatory Overtime Nursing In Iran

Dehghani. Fatemeh¹, Eftekhari. Adel^{2*}

1- Department of Nursing, Meybod Nursing School, Shahid Sadoughi University of Medical Sciences, Yazd, Iran.

2- Assistant Professor, PhD Health in Emergencies and Disasters, Meybod School of Nursing, Department of Nursing, Shahid Sadougi University of Medical Sciences, Yazd, Iran.

Received Date: 2024.12.6

Accepted Date: 2024.12.21

*Corresponding Author Email: adel.eftekhari.66@gmail.com

نگاهی بر اضافه کاری اجباری پرستاران در ایران؛ نامه به سر دبیر

فاطمه دهقانی^۱، عادل افتخاری^{۲*}

۱- گروه پرستاری، دانشکده پرستاری میبد، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی شهید صدوقی یزد، یزد، ایران.

۲- استادیار، دکترای تخصصی سلامت در بلایا و فوریت‌ها، دانشکده پرستاری میبد، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی شهید صدوقی یزد، یزد، ایران.

تاریخ دریافت: ۱۴۰۳/۹/۱۶

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۳/۱۰/۱

* نویسنده مسئول مقاله: adel.eftekhari.66@gmail.com

سر دبیر محترم

امروزه پرداختن به کیفیت و تلاش برای بهبود کیفیت و ارزیابی آن در سیستم‌های مراقبت سلامت و پرستاری مورد توجه قرار گرفته است. پرستاران بزرگ‌ترین گروه کارکنان بهداشتی درمانی هستند که به دلیل اهمیت نقش حساس آن‌ها در جان و سلامت مردم جامعه؛ در کانون توجهات نظام سلامت کشورها قرار دارند و رضایت شاغلین این حرفه و عواملی که بر این رضایتمندی اثر می‌گذارند از اهمیت زیادی برخوردار می‌باشد (۱).

در طی سال‌های اخیر با توجه به افزایش تقاضا برای خدمات سلامت به دنبال افزایش سالمندی جمعیت و بیماری‌های مزمن، کمبود نیروی پرستاری و نارضایتی پرستاران شاغل از حجم بالای کاری و شیفت‌های متعدد اجباری مازاد بر متوسط زمان استاندارد شغلی آنان؛ به بزرگ‌ترین مشکل نظام سلامت در محور نیروی انسانی در کشور ایران تبدیل شده است؛ به طوریکه تعداد پرستاران موجود حتی نیمی از نیازهای نظام سلامت برای ارائه خدمات به جمعیت تقریباً ۸۰ میلیونی را فراهم نمی‌کند (۲). پرستاران فداکاری‌های شخصی عظیمی را انجام می‌دهند تا بتوانند مراقبتی را که شایسته بیماران است را به بهترین شکل ارائه دهند. بر اساس نتایج مطالعات، ۵۸ درصد پرستاران داوطلبانه و ۳۳ درصد از آنان به صورت اجباری در قالب اضافه کاری مشغول انجام مراقبت از بیماران می‌باشند (۳).

Copyright©2024 Scientific Association of Hospital Affairs, and Tehran University of Medical Sciences. Published by Tehran University of Medical Sciences. This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International license (<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0>). Non-commercial uses of the work are permitted, provided the original work is properly cited.

Journal of Hospital, Volume 23, Issue 1, Spring 2024

اضافه کاری اجباری را می‌توان به عنوان خسته‌کننده‌ترین، استرس‌زاترین و مخرب‌ترین عامل در محیط کار در نظر گرفت که می‌تواند پرستاران، بیماران و همراهان آنان را متضرر کند (۲). گزارش‌هایی از پیامدهای منفی ناشی از اضافه‌کار اجباری پرستاران وجود دارد. کاهش سطح کیفیت در ارائه خدمات، احتمال رخ دادن خطاها و پیامدهای نامطلوب، افزایش عفونت‌های بیمارستانی، افزایش میزان وقایع ناخواسته و در نهایت افزایش نرخ مرگ‌ومیر بیماران می‌تواند از جمله این پیامدها باشد. هم‌چنین افزایش استرس بیماران و همراهان از عدم یا کاهش ارائه خدمات مطلوب نیز یک چالش اساسی می‌باشد. اثرات منفی این موضوع علاوه بر آسیب‌های وارده به بیمار و همراهان وی، پرستاران را نیز متضرر خواهد کرد. اضافه کاری اجباری منجر به کاهش انگیزه کاری، ناامیدی، خستگی، تعارض بین کار-زندگی و متعاقب آن افزایش استرس در شیفت‌های کاری و ابتلا به بیماری‌های جسمی و روحی گردیده است (۴). در نهایت این عوامل می‌توانند منجر به بروز فرسودگی شغلی و نارضایتی پرستاران از حرفه خود شود و نهایتاً منجر به جابجایی و ترک شغل می‌گردد (۵).

علی‌رغم آگاهی از تأثیرات منفی اضافه‌کاری اجباری، این موضوع در کشور ایران روز به روز شایع‌تر و به یک موضوع بحث‌برانگیز و داغ تبدیل شده است (۳). از آنجا که نقش اساسی پرستاران در کیفیت مراقبت، ارتقای سلامت و اهمیت عملکرد آنان در مراقبت از بیماران بر کسی پوشیده نیست و اینکه افزایش رضایت شغلی این گروه از تیم مراقبتی می‌تواند باعث ارتقاء کیفیت مراقبت دریافت شده توسط بیماران شود، در این راستا جهت تضمین سلامت پرستاران در ایران قانون ارتقای بهره‌وری سال ۱۳۸۸ به تصویب رسیده است که بر مبنای آن کاهش ساعت کار پرستاری به میزان ۴۰ ساعت در ماه و حداکثر سقف اضافه‌کار ماهانه ۸۰ ساعت در نظر گرفته شده است (۱). اما در بسیاری از بیمارستان‌ها در عمل روال و فرآیند دیگری انجام می‌شود و پرستاران مجبور به انجام اضافه کاری هستند، حتی در بخش‌های ویژه که پرستاران تحت استرس روحی بیشتر هستند که می‌تواند تهدیدکننده ایمنی و سلامت پرستاران و حتی بیماران باشد.

همچنین موضوعی که برای پرستاران به عنوان موضوع آزاردهنده می‌باشد عدم اهمیت و همراهی مدیران پرستاری با آن‌ها می‌باشد. لذا برنامه‌ریزی فوری برای حل مشکل اضافه‌کار اجباری پرستاری ضروری است و پیشنهاد می‌گردد تا مسئولین با در نظر گرفتن چالش‌های فردی و سیستمی اضافه‌کاری اجباری، اصلاحات اساسی و اصولی در راستای افزایش جذب نیروی پرستاری، اجرای صحیح قانون بهره‌وری، اجرای صحیح قانون تعرفه گذاری خدمات پرستاری، اصلاح فرمول اضافه‌کاری متناسب با تورم، اعمال فوق‌العاده خاص در احکام استخدامی، افزایش ضریب سختی کار را در تصمیم‌گیری‌های خود مد نظر قرار دهند. امید است با برنامه‌ریزی دقیق و فوری و اخذ سیاست‌های حمایتی لازم در راستای اصلاح چالش اضافه‌کاری اجباری پرستاران، شاهد ارتقای کیفیت خدمات مراقبتی بیماران در نظام سلامت و افزایش انگیزه و نشاط کاری در بین شاغلین این حرفه مقدس باشیم.

References

1. Mahdizadeh M, Yaghobipoor M, Khoshab M. Implementation of enforcement productivity law and performance-based payment and nurses' job satisfaction. *Quarterly Journal of Nursing Management*. 2017;6(2):31-40.
2. Sharififard F, Hosseini MHM, Akbari V, Sadeghi R, Kopaie SY, Bidgoli AS, Asayesh H. The Tendency to Leave Nursing Profession and Some Related Factors at the Therapeutic and Educational Centers of Qom City,(Iran). *Qom University of Medical Sciences Journal*. 2019;13(1):70-7.
3. Taghavi Iarjani T, Fathi R. Nursing Shortage and Ethical Issues: A Narrative Review. *Iranian Journal of Nursing Research*. 2018;13(2):50-8.
4. Bae S-H. Nurse Staffing, Work Hours, Mandatory Overtime, and Turnover in Acute Care Hospitals Affect Nurse Job Satisfaction, Intent to Leave, and Burnout: A Cross-Sectional Study. *International Journal of Public Health*. 2024;69:1607068.
5. Farahani MA, Oskouie F, Ghaffari F. Factors affecting nurse turnover in Iran: A qualitative study. *Medical journal of the Islamic Republic of Iran*. 2016;30:356.